

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 01.10.2003
COM(2003)574 definitief

VERSLAG VAN DE COMMISSIE

**VERSLAG OVER DE TOEPASSING VAN DE REGELING TER COMPENSATIE
VAN DE DOOR DE ULTRAPERIFERE LIGGING VEROORZAAKTE EXTRA
KOSTEN VOOR DE AFZET VAN BEPAALDE VISSERIJPRODUCTEN VAN DE
AZOREN, MADEIRA, DE CANARISCHE EILANDEN EN DE FRANSE
DEPARTEMENTEN GUYANA EN REUNION**

INLEIDING

1. Voorwerp van dit verslag

Overeenkomstig artikel 6 van Verordening (EG) Nr. 1587/98 van de Raad van 17 juli 1998 tot instelling van een regeling ter compensatie van de door de ultraperifere ligging veroorzaakte extra kosten voor de afzet van bepaalde visserijproducten van de Azoren, Madeira, de Canarische eilanden en de Franse departementen Guyana en Reunion¹, gewijzigd bij Verordening (EG) Nr. 579/2002², moet de Commissie bij het Europees Parlement, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's een verslag indienen over de toepassing van de bij die verordening vastgestelde maatregelen, eventueel vergezeld van voorstellen voor passende maatregelen.

In dit verslag wordt, binnen het bij deze bepaling vastgestelde kader, een beschrijving gegeven van de resultaten van de toepassing van de steunregeling voor de afzet van bepaalde soorten die in de betrokken regio's worden gevangen. Het behandelt ook de moeilijkheden waarmee de visserijsector momenteel te kampen heeft in verband met de soorten waarvoor zich grote schommelingen in de afzet voordoen en beschrijft de vooruitzichten voor communautaire maatregelen op dit gebied.

2. Het juridisch kader van de communautaire maatregelen

De Raad heeft, bij zijn Besluiten 89/687/EEG³, 91/314/EEG⁴ en 91/315/EEG⁵ programma's van speciaal op het afgelegen en insulaire karakter van de ultraperifere gebieden afgestemde maatregelen vastgesteld, die een geschikt kader vormen voor de vaststelling van maatregelen op de verschillende beleidsterreinen waaraan bijzondere aandacht moet worden geschonken met het oog op de versterking van de communautaire steun die nodig is om de permanente handicaps die deze gebieden kenmerken te verminderen (Programma's POSEIDOM, POSEICAN en POSEIMA).

Deze programma's hebben tot doel om bij de tenuitvoerlegging van het communautair beleid rekening te houden met de specifieke kenmerken en de handicaps van deze gebieden die voortvloeien uit hun afgelegenheid en hun insulariteit. Hun economische afhankelijkheid van enkele producten, hun beperkte afzetmogelijkheden, het dubbele karakter ervan omdat ze wel deel uitmaken van de Gemeenschap maar tevens omringd zijn door ontwikkelingslanden, zijn bepalend voor het economisch en sociale leven van deze gebieden.

Deze programma's, die een symbool zijn van de solidariteit van de Gemeenschap ten aanzien van haar meest afgelegen regio's, die onmisbaar is voor hun integratie in de interne markt, zijn bedoeld als referentiekaders voor de toepassing van het communautair beleid in deze gebieden.

¹ PB L 208 van 24 juli 1998

² PB L 89 van 5 april 2002

³ PB L 399 van 30 december 1989

⁴ PB L 171 van 29 juni 1991

⁵ PB L 171 van 29 juni 1991

Artikel 299, lid 2, van het EG-Verdrag erkent dat het noodzakelijk is voor deze gebieden specifieke maatregelen vast te stellen, met name in de visserijsector, die er uitdrukkelijk in wordt genoemd⁶.

Verschuillende factoren, met name de uitgestrektheid van de exclusieve economische zones en de werkgelegenheid die de met de visserij verband houdende activiteiten oplevert, rechtvaardigen inderdaad een communautaire aanpak die rekening houdt met het belang van de visserijsector en met de handicaps die uit de afgelegenheid van deze gebieden voortvloeien.

⁶ De volledige tekst van deze bepaling luidt:
« De bepalingen van dit verdrag zijn van toepassing op de Franse overzeese departementen, de Azoren, Madeira en de Canarische eilanden. Gezien de structurele economische en sociale situatie van de Franse overzeese departementen, de Azoren, Madeira en de Canarische eilanden, die wordt bemoeilijkt door de grote afstand, het insulaire karakter, de kleine oppervlakte, een moeilijk reliëf en klimaat en een economische afhankelijkheid van enkele producten, welke factoren door hun blijvende en cumulatieve karakter de ontwikkeling van deze gebieden ernstig schaden, neemt de Raad evenwel met gekwalificeerde meerderheid van stemmen op voorstel van de Commissie en na raadpleging van het Europees Parlement specifieke maatregelen aan die er met name op gericht zijn de voorwaarden voor de toepassing van dit verdrag, met inbegrip van gemeenschappelijk beleid, op deze gebieden vast te stellen.
Bij de aanneming van de in de tweede alinea bedoelde maatregelen houdt de Raad rekening met zaken als het douane- en handelsbeleid, het fiscaal beleid, vrijhandelszones, het landbouw- en visserijbeleid, voorwaarden voor het aanbod van grondstoffen en essentiële consumptiegoederen, staatssteun en de voorwaarden voor toegang tot de structuurfondsen en tot horizontale Gemeenschapsprogramma's.
De Raad neemt de in de tweede alinea bedoelde maatregelen aan, rekening houdend met de bijzondere kenmerken en beperkingen van de ultraperifere gebieden en zonder afbreuk te doen aan de integriteit en de samenhang van de communautaire rechtsorde, met inbegrip van de interne markt en het gemeenschappelijk beleid.

1. Deel I

1. Het speciale geval van de steun voor de afzet van bepaalde visserijproducten

Het ontbreken van regionale markten en de extra kosten voor het vervoer zijn permanente handicaps voor de toegang tot de afzetcentra. Dit is een probleem dat de vijf ultraperifere regio's gemeen hebben.

Het is precies wegens deze situatie dat de Gemeenschap besloten heeft de producenten in deze regio's te steunen bij de afzet van hun visserijproducten. Sinds 1992⁷ is een steunregeling vastgesteld die veel succes heeft gehad. Deze regeling is herhaaldelijk verlengd en de laatste maal bij Verordening (EG) Nr. 1587/98 van de Raad, gewijzigd bij Verordening (EG) Nr. 579/2002. Door de wijziging die bij laatstgenoemde verordening is vastgesteld, is de regeling van kracht gebleven tot en met 31 december 2002. Ze heeft het mogelijk gemaakt de afzet van de soorten die het grootste belang hebben bij een afzet buiten het gebied, mogelijk te maken onder voorwaarden die vergelijkbaar zijn met die welke gelden voor de op het Europees vasteland gevestigde marktdeelnemers.

2. De huidige regeling

De huidige regeling, die is ingesteld bij Verordening (EG) Nr. 1587/98 van de Raad, erkent dat de moeilijkheden die de visserijsector in de Europese Unie ondervindt nog in aanzienlijke mate worden verergerd door de kosten van het vervoer van de visserijproducten naar de markten, wegens de afgelegen en geïsoleerde ligging van de ultraperifere gebieden.

In de regeling wordt tevens erkend dat de communautaire programma's van speciaal op het afgelegen en insulaire karakter afgestemde maatregelen passen in het beleid van de Gemeenschap ten gunste van deze gebieden om rekening te houden met de moeilijkheden die zij ondervinden en hun specifieke ontwikkelingsproblemen en wordt gewezen op het sociaal en economisch belang van de kleinschalige visserij en de kustvisserij.

De regeling voorziet in compensatie van de extra kosten die door de ultraperifere ligging ontstaan voor de afzet van de volgende visserijproducten:

- tonijn en demersale soorten (voor de Azoren)
- tonijn en aan de plaatselijke visserij geleverde makreel en zwarte haarstaartvis (voor Madeira)
- tonijn verwerkt om vers of diepgevroren te worden afgezet, aquacultuurproducten en producten van koppotigen (voor de Canarische eilanden)
- garnalen (voor Guyana)

⁷ Besluit van de Commissie van 30 juli 1992 betreffende de verlening van communautaire steun voor bepaalde specifieke uitvoeringsmaatregelen van Poseima - PB L 248 van 28 augustus 1992

- tonijn en zwaardvis bestemd om vers te worden verkocht (voor het eiland Reunion)

Overeenkomstig de wijziging die is ingevoerd bij Verordening (EG) Nr. 579/2002 om rekening te houden met eventuele wijzigingen in de afzetvoorwaarden en de kenmerken, kan de Commissie niet alleen de bedragen van de vergoeding aanpassen, zoals tot nu toe reeds het geval was, maar kan zij ook de voor de verschillende soorten vastgestelde hoeveelheden wijzigen, in het kader van de algemene financiële bepalingen die voor elk gebied zijn vastgesteld.

DEEL II

Situatie van de visserijsector in de bij de regeling betrokken gebieden. Vooruitzichten voor de toekomstige ontwikkeling van de regeling.

1. Azoren

De archipel van de Azoren bestaat uit negen eilanden die over drie groepen zijn verdeeld: de westelijke groep (Flores en Corvo), de centrale groep (Terceira, Graciosa, São Jorge, Pico en Faial) en de oostelijke groep (São Miguel en Santa Maria). Ze strekt zich uit over een west/noordwest, oost/zuidoost gerichte strook van ongeveer 630 op 130 km in het zuidelijk deel van deelgebied X van de Internationale Raad voor het onderzoek van de zee (ICES).

Gelegen op 1.600 km van de kusten van het Portugees vasteland en 4.000 km van de oostkust van de Verenigde Staten, wordt het gebied van de Azoren gekenmerkt door zijn geografisch isolement.

Bij de insulariteit komt nog dat de eilanden binnen dezelfde archipel ver van elkaar verwijderd zijn ("meta-insulariteit"). De dichtst bij elkaar liggende eilanden zijn Faial en Pico, die slechts 6 km van elkaar verwijderd zijn, en de verst uit elkaar liggende eilanden zijn Santa Maria en Corvo, die 630 km van elkaar liggen.

De grote verspreiding van de eilanden, hun onderlinge isolement en hun afstand van het vasteland maken dat zij een zeer uitgestrekte exclusieve economische zone hebben (938.000 km²).

De visserij in de regio

De visserij in de regio omvat vooral twee soorten activiteiten: de vangst van tonijn, die bijna volledig bestemd is voor de conservenindustrie, die op haar beurt het product afzet op het Portugees vasteland en in bepaalde Europese landen, en bepaalde demersale soorten, waarvan de afzet vooral gaat naar het Europees vasteland en de Verenigde Staten.

De sector visverwerking, die verantwoordelijk is voor de afzet, levert een aanzienlijk aantal arbeidsplaatsen op. De tonijnconservenindustrie is op dit gebied de belangrijkste activiteit met ongeveer 90% van het aantal arbeidsplaatsen in de sector.

Wat de visvangst betreft, deze is vooral geconcentreerd in visserijzones met een diepte van minder dan 600 meter, waar vrijwel alle demersale vissoorten en ook pelagische

soorten, waarvan tonijnachtigen, worden gevangen. Het gebied is daarom afhankelijk van slechts enkele visserijzones, omdat er geen continentaal plat is.

De vloot bestaat uit kleine vaartuigen die vissen dichtbij de kusten of in verder afgelegen zones waar concentraties van vissen (zwaardvis of tonijn) voorkomen. De vissers gebruiken zeer milieuvriendelijke vistuigen (haken en hengels).

Wat de afzet betreft van de diverse vissoorten waarvoor de regeling geldt, dient erop gewezen dat deze plaatsvindt in verschillende aanbiedingsvormen die alle verschillende extra kosten met zich brengen. Deze aanbiedingsvormen zijn met name: verwerkte tonijn; demersale soorten die vers worden verkocht; pelagische soorten die diepgevroren worden verkocht; demersale en pelagische soorten die worden verkocht na verwerking.

De moeilijkheden die de marktdeelnemers in de regio ondervinden vloeien voort uit de noodzaak om materieel, uitrusting en bepaalde grondstoffen aan te voeren. Bovendien blijkt het noodzakelijk een beroep te doen op gespecialiseerd personeel van buiten de regio voor het herstellen en het onderhoud van de apparatuur. Daarbij komen nog de vertragingen in de levering van outillering of diensten, vooral in de eilanden waar er geen rechtstreekse vliegtuigverbinding met het vasteland is.

Wat betreft de extra kosten voor de afzet van de diverse aanbiedingsvormen betreft kan worden gewezen op de kosten van:

- het vervoer per vliegtuig van verse vis;
- het vervoer over zee van bevroren vis in koelcontainers;
- het vervoer over zee van tonijnconserven in containers;
- herstel en onderhoud van vaartuigen en lonen van de bemanningen;
- aankoop van aas.

De voorwaarden voor de afzet van de onder de toepassing van de regeling vallende soorten

Voor tonijn lijkt de toepassing van de regeling bevredigend, zoals blijkt uit de tabel in de bijlage bij dit verslag. In dat verband dient er op te worden gewezen dat zich schommelingen voordoen die een gevolg zijn van de kenmerken van deze soort en ook van externe factoren die hun oorsprong vinden buiten het betrokken gebied (met name klimatologische veranderingen die het gedrag van de soort wijzigen en bepaalde illegale visserijpraktijken in de Golf van Guinee die de traditionele overvloed aan tonijn in het gebied aantasten). Hoe dan ook, dankzij de aanwending van het bij artikel 2 van Verordening (EG) Nr. 2844/98⁸ ingestelde mechanisme en dankzij de daadwerkelijk gerealiseerde vangsten, is het mogelijk geweest het gebruik van de regeling te beperken tot de sedert de invoering van de regeling voorgestelde niveaus.

⁸ Verordening (EG) Nr. 2844/98 van de Commissie van 22 december 1998 houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) Nr. 1587/98 van de Raad – PB L 354 van 30 december 1998.

Wat de demersale vissoorten betreft, waren voor de huidige regeling soorten gekozen waarvan destijds significante hoeveelheden werden afgezet. Achteraf is echter gebleken dat in werkelijkheid meer vissoorten van deze categorie worden afgezet, en ook van de categorie pelagische soorten (kleine pelagische vissen).

In de periode 1998-2001 is jaarlijks gemiddeld 5.748 ton demersale vissen en pelagische vissen in de regio aangevoerd. Het is derhalve noodzakelijk de regeling aan te passen met betrekking tot de voorwaarden (extra kosten) en de daadwerkelijk afgezette hoeveelheden en de voorwaarden voor de afzet (aanbiedingsvorm waarin in vis in de handel wordt gebracht).

Voor demersale vissoorten is een aanvraag tot aanpassing van het respectieve bedrag ingediend voor het jaar 2002, op basis van artikel 2, lid 6, van Verordening (EG) nr. 1587/98, zoals gewijzigd bij Verordening (EG) Nr. 579/2002, wegens de ontwikkeling van de extra kosten en met het oog op het volledig gebruik van het jaarlijks financieel bedrag dat voor deze soorten was toegekend.

2. Madeira

Madeira is gelegen in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan. De dichtstbij gelegen eilanden zijn het eiland Las Palmas, in de Canarische archipel, op ongeveer 400 km, Cap Sin op de Afrikaanse kust op bijna 625 kilometer, en Lissabon op ongeveer 950 km.

Wegens deze geografische ligging is het eilandengebied van Madeira een van de gebieden die het verst van het Europees vasteland en van de continentale Europese Gemeenschap verwijderd zijn.

Het gebied is een archipel die bestaat uit de eilanden Madeira en Porto Santo, die bewoond zijn, en een aantal kleinere eilanden die bekend zijn onder de naam "Desertas" en "Selvagens".

De oppervlakte van de archipel bedraagt bijna 779 km². Doordat ze van vulkanische oorsprong zijn hebben alle eilanden ingesneden en steile kusten en een bergachtig reliëf met steile hellingen. Bijna de gehele bevolking leeft op Madeira, het grootste eiland van de archipel. Slechts ongeveer 34% van de oppervlakte is geschikt voor landbouwdoeleinden of voor andere menselijke activiteiten.

In de visserijsector zijn 1.522 personen werkzaam. De activiteit is geconcentreerd in enkele zones op het eiland, waar er slechts zeer weinig alternatieve werkgelegenheid is. De voor de visserij gebruikte boten zijn klein, de helft van de vloot beschikt niet over een motor. De meeste vaartuigen hebben slechts een kleine actieradius, de navigatiemiddelen zijn nog ontoereikend en de veiligheidsvoorwaarden en de bewaring van de vangst aan boord zijn nog niet bevredigend. Het vistuig is zeer selectief. De koelopslagplaatsen (er zijn er in vijf van de negen vissershavens) zorgen voor het invriezen van de vis voor de plaatselijke verwerkende bedrijven en wat te veel is gaat naar de conservenfabrieken op de Azoren en op het Portugese vasteland.

In de periode 1998-1999 is het aquacultuurcentrum van Calheta aangelegd, waarvan de infrastructuur door de Gemeenschap is gefinancierd in het kader van het programma

Poseima⁹. Het is een investering die het mogelijk zal maken te voldoen aan de stijging van de vraag naar vis en de visserij-inspanning op bepaalde plaatselijke soorten te verminderen. Twee aquacultuureenheden zijn trouwens reeds volledig operationeel: een in Baia de Abra en een in Seixal.

Wat tonijn betreft heeft de toepassing van de regeling het mogelijk gemaakt voor bedrijven om hun activiteit voort te zetten dankzij lokale vangsten en de aankoop van grondstoffen op de markt van de Gemeenschap. In de periode 1998-2001 lag het benuttingsniveau van de regeling onder de referentiehoeveelheid wegens bevoorradingsmoeilijkheden als gevolg van situaties buiten het gebied, van dezelfde aard als die welke zich hebben voorgedaan in de Azoren. De raming voor het jaar 2002 bedraagt hoe dan ook 4.000 ton voor de aan de verwerkende bedrijven geleverde hoeveelheid vis (de industriële eenheden kunnen jaarlijks 5.000 ton verwerken).

Voor zwarte haarstaartvis zijn er twee verwerkingseenheden die vis fileren. De producten van deze eenheden hebben veel succes op de buitenlandse markten. Een van deze eenheden overweegt de invoering van nieuwe verpakkingstechnologieën en een verhoging van de productiecapaciteit. In 2000 hebben deze eenheden ongeveer 1.734 ton grondstoffen verwerkt. Andere eenheden hebben een kleinere productie; de vooruitzichten voor deze subsector zijn in het algemeen zeer gunstig, omdat er andere investeringsprojecten bestaan.

In de periode 1998-2001 is van deze soort jaarlijks gemiddeld 4.261 ton aangeland.

Makreel wordt verwerkt in één bedrijf, waar 50 werknemers werkzaam zijn. De toepassing van de regeling op deze vissoort heeft geleid tot een regelmatige aanvoer en heeft de activiteit van de vijf vaartuigen die op makreel vissen levensvatbaar gemaakt. De afgelopen jaren hebben zich aanzienlijke schommelingen in de vangsten voorgedaan. De visverwerkende bedrijven hebben derhalve een beroep moeten doen op de markt van het Portugese vasteland. De geringe benutting van de regeling is een gevolg van de onlangs vastgestelde wijzigingen in het migratiepatroon van deze soort en van het feit dat de huidige regeling niet voorziet in de aankoop van grondstoffen buiten het gebied of in de aankoop van grondstoffen die afkomstig zijn van buiten het gebied. Er dient niettemin op te worden gewezen dat het vorenvermelde verwerkende bedrijf beschikt over een verwerkingscapaciteit van 400/500 ton per jaar. Voor de periode 1998-2001 is van deze soort per jaar gemiddeld 695 ton aangevoerd.

De vooruitzichten voor de aquacultuur in het gebied zijn zeer gunstig. Zoals eerder gemeld heeft de Gemeenschap deelgenomen aan de financiering van het aquacultuurcentrum van Calheta. Een andere eenheid, die volledig in bedrijf is, bestaat uit een drijvende structuur. Een derde eenheid is eveneens in bedrijf. De vooruitzichten voor de productie in deze sector worden geraamd op gemiddeld 1.134 ton.

3. Canarische eilanden

De archipel bestaat uit zeven eilanden, onderverdeeld in twee provincies, Las Palmas en Santa Cruz, en beslaat een totale oppervlakte van 7.273 km², dit is 1,44% van het hele Spaanse grondgebied.

⁹ Beschikking van de Commissie van 30 juli 1992 (92/448/EG) - PB L 248 van 28.8.1992.

Het meest oostelijke punt van de archipel bevindt zich op 115 km van de Afrikaanse kust en het meest noordelijke op 1.100 km van Cadix, de dichtstbijgelegen Spaanse haven. Madrid, met 172.000 ton per jaar de grootste afzetmarkt voor vis in Spanje, bevindt zich op 1.600 km.

De visserij speelt een belangrijke rol in de Canarische eilanden, waarvan ze een van de fundamentele economische hulpbronnen is. In enkele eilanden, met name Lanzarote, is ze na het toerisme de tweede belangrijkste economische activiteit.

De kusten van de verschillende eilanden zijn meestal steil, zodat de kreken en baaien er weinig talrijk zijn. De eilanden zijn onderling niet verbonden door een plateau of een plat en de wateren tussen de eilanden bereiken op sommige plaatsen diepten van meer dan 1.000 meter. De zeebodem bestaat uit rotsen en lava en is bezaaid met kraters die het vissen met de trawl, de normale visserijmethode in andere zeeën, onmogelijk maakt.

De vloot van de Canarische eilanden vist vooral in de wateren van derde landen. De meest productieve ambachtelijke visserij is de tonijnvisserij. Op de volle zee worden vooral koppotigen, sardines en heek gevangen.

De niet-verlenging van de visserijovereenkomst tussen de Gemeenschap en Marokko heeft zeer ernstige consequenties gehad voor de activiteit van deze vloot en de daarmee samenhangende activiteiten aan land.

Met name de sardinesector is er qua infrastructuur en werkgelegenheid sterk op achteruit gegaan.

De tonijnvisserij is een visserij die spaarzaam omspringt met de beschikbare hulpbronnen, omdat zij gebruik maakt van selectieve vangstmethodes. Het niveau van de vangsten is de afgelopen jaren stabiel gebleven, met uitzondering van de periode waarin niet kon worden gevestigd wegens de niet-verlenging van de visserijovereenkomst tussen de Europese Unie en Marokko. Voorts dient erop te worden gewezen dat de vangsten, die worden uitgevoerd door een ambachtelijke vissersvloot die vist op geringe afstand van de kusten, soms schommelingen ondergaan wegens het feit dat tonijn een migrerende vissoort is.

De subsector van sardines en makrelen

Momenteel ligt de activiteit in deze sector, die sterk afhankelijk was van de vangsten in de Marokkaanse wateren, bijna volledig stil en is de productie zeer gering ten opzichte van de voorafgaande jaren.

De enige mogelijkheid om de activiteit van de verwerkende bedrijven te steunen is dan ook de toepassing van de compensatieregeling op de door vaartuigen van derde landen gevangen grondstoffen, die aan deze bedrijven worden geleverd en op het Europees vasteland worden afgezet.

Voor "sardines en makreel bestemd voor verwerking" en "aquacultuurproducten", is een verzoek tot differentiëring ingediend voor de jaren 2001 en 2002, op grond van artikel 2, lid 6, van Verordening (EG) Nr. 1587/98, zoals gewijzigd bij Verordening (EG) Nr. 579/2002, wegens de volgende situatie: doordat de visserijovereenkomst tussen de Europese Unie en Marokko niet is verlengd, heeft de vloot die op de Canarische eilanden gebaseerd is niet de mogelijkheid gehad deze soorten te vangen en af te zetten. De

compensatieregeling is dus in de jaren 2001 en 2002 niet toegepast voor deze twee soorten. Overigens is de productiecapaciteit van de aquacultuursector in deze jaren toegenomen.

Aquacultuurproducten

Wegens de niet-verlenging van de overeenkomst met Marokko, heeft de regionale overheid maatregelen voor de ontwikkeling van de subsector aquacultuur vastgesteld om zo alternatieve werkgelegenheid te scheppen en door de niet-verlenging van voornoemde overeenkomst het zwaarst getroffen gebieden een sociale en economische stabiliteit te verschaffen. De in de laatste jaren uitgevoerde investeringen hebben zo de ontwikkeling van deze subsector en de valorisatie en de afzet van aanzienlijke hoeveelheden van deze producten mogelijk gemaakt. In de jaren 1999 en 2000 zijn namelijk zeven nieuwe ondernemingen met de productie begonnen, waardoor het aantal ondernemingen in deze subsector is verdubbeld.

Volgens de door de bevoegde autoriteiten verstrekte informatie, wordt de productie voor 2001 op 2.500 ton geraamd, dit is de productie van 13 ondernemingen, die beschikken over een productiecapaciteit van 3.200 ton per jaar. Bovendien waren er in 2002 16 ondernemingen die op een vergunning van de overheid wachtten om te beginnen met hun activiteit waarvan de totale productie op 3.930 ton per jaar wordt geraamd. Voor de periode 2002-2006 wordt de productie op gemiddeld 4.400 ton per jaar geraamd.

Koppotigen en bodemvissen

Deze subsector blijft de belangrijkste activiteit in het gebied zowel qua hoeveelheid als qua waarde. De vangsten vinden vooral plaats in de Canarische-Saharische zone, tussen Cap Bojador en Kaapverdië (in de wateren van Senegal, Mauretanië en Guinee Bissau). Behalve koppotigen worden door de vloot met hetzelfde vistuig ook bodemvissen gevangen. De vangsten van deze vloot zijn uitsluitend bestemd voor de buitenlandse markten (de helft naar Japan en de andere helft naar de Europese Unie). Van deze laatste hoeveelheid is de helft bestemd voor het Spaanse vasteland). De productie is aanzienlijk gekrompen wegens de niet-verlenging van de overeenkomst met Marokko. Onlangs hebben de vissers hun activiteit echter verlegd naar andere visgronden waarover de Gemeenschap kan beschikken in het kader van de in het bovenvermelde gebied gesloten visserijovereenkomsten, zodat reeds in 2002 opnieuw zeer goede vangsten konden worden gerealiseerd. Volgens de beschikbare gegevens is in de eerste acht maanden van dit jaar een productie van rond 20.000 ton behaald.

4. Guyana

Het Franse departement Guyana ligt in de equatoriale zone tussen Suriname en Brazilië en beslaat een oppervlakte van 83.534 km². Behalve door de sterke groei van de bevolking, wordt het land ook gekenmerkt door een jeugdige bevolking. De bevolking concentreert zich vooral langs de kustzone en de grote rivieren die de grens vormen met de aangrenzende landen, en meer dan de helft van de bevolking woont in Cayenne.

De exclusieve economische zone van Guyana beslaat een oppervlakte van 130.140 km². Guyana heeft een lage rechtlijnige kust die meestal bestaat uit mangroves en is doorsneden door de mondingen van rivieren, waarvan de grootte varieert. Het heeft een uitgestrekt continentaal plat (40.000 km²), met een lichte helling naar de open zee.

Dankzij de kustzone is er een grote visrijkdom, als gevolg van de aanvoer van zoet water door grote riviermondingen, met zones die met de trawl kunnen worden bevestigd.

In deze wateren zijn twee soorten hulpbronnen aanwezig:

- garnalen, waarop het grootste deel van de visserij-inspanning van het departement gericht is, wegens de overvloedige aanwezigheid ervan op het continentaal plat;
- vissen, die vooral worden gevangen in het kader van een kleinschalige visserij met als doelsoorten de zogenoemde "witte vis".

De garnalenvisserij

De garnalenvisserij in Guyana, de enige in haar soort in de gehele Gemeenschap, is de derde grootste exportactiviteit van het departement, die zorgt voor meer dan een vierde van de waarde van de uitvoer en werk verschaft aan 810 personen. Bijna de hele productie wordt uitgevoerd en is bestemd voor de Europese markten (84%) en voor de Antillen (12%).

In 2000 bestond de vloot uit 63 garnalentrailers met diepvriesinrichting. Sommige rederijen hebben fabrieken aan land voor het sorteren, verpakken en verzenden van de garnalen. Sommige eenheden van de vloot sorteren, bevriezen en verpakken de producten aan boord terwijl andere de garnalen bevriezen voor een verdere behandeling aan land.

Volgens de beschikbare gegevens bedroeg de productie in de periode 1998-2000 gemiddeld 3.660 ton per jaar. De totale vangsten waren tot 1998 boven 4.000 ton gebleven. De daling sinds 1999 was vooral een gevolg van het samenvallen van bijzonder ongunstige natuurlijke omstandigheden (uitzonderlijk veel regen in het eerste halfjaar van 2000. Sinds het einde van dat jaar waren de omstandigheden gunstiger zodat de vangsten terug zijn gestegen tot hun gebruikelijke niveau).

Kleinschalige visserij op witte vis

Dit deel van de visserijsector heeft betrekking op de kustvisserij binnen de twaalfmijlszone door plaatselijke vissers (ambachtelijke vissers of kleine reders) die langs de hele kust van Guyana verspreid zijn.

Deze activiteit geeft werk aan 300 personen (waarvan 240 opvarende vissers). De verwerking en de afzet van de vis die bij de kleinschalige visserij wordt gevangen (en van de bijvangsten van de garnalentrailers) gebeurt via plaatselijke onafhankelijke vishandelaars en een coöperatie. Via deze handelskanalen is in 2000 650 ton vis verhandeld, waarvan 100 ton vers en 500 ton diepgevroren is uitgevoerd. De verse vis wordt per vliegtuig naar het Europese vasteland uitgevoerd. De diepgevroren vis wordt in containers verscheept uitgevoerd, vooral naar Europa en de Antillen.

Eind 2000 bestond de vloot uit 104 eenheden waarmee werd gevist door onafhankelijke kleinschalige vissers.

De aquacultuursector

Vanaf 1993 ziet men dat de vijvers en installaties die enkele jaren voordien waren uitgerust, geleidelijk opnieuw in gebruik worden genomen.

De thans geïnstalleerde ondernemingen en kwekers ontwikkelen de kweek van chevrette-garnalen, atipas en andere soorten zoals siervissen en andere consumptievissen.

Deze sector verschaft momenteel rechtstreeks werk aan meer dan een twaalfstal personen. De soorten waarvan beduidende hoeveelheden worden uitgevoerd zijn de chevrette-garnalen en de siervissen. Van deze soorten wordt 95% uitgevoerd naar andere Franse departementen van de Antillen en naar het Europese vasteland. Volgens de beschikbare gegevens voor 1999 bedraagt de productie van chevrette-garnalen jaarlijks 23 ton en die van siervissen 5 ton (1 miljoen stuks van gemiddeld 5 gram).

5. Reunion

Reunion is gelegen in de Indische Oceaan, op 160 km ten oosten van het eiland Mauritius en 700 km ten westen van Madagaskar. Het heeft een exclusieve economische zone van 318.300 km² en beschikt niet over een continentaal plat. De oppervlakte bedraagt 2570 km², de bevolking telt 710.000 inwoners en het werkloosheidspercentage is 40%. Reunion ligt op 9.180 km van Parijs. Het is gelegen in het midden van een oceanische zone die wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van gedeelde bestanden van pelagische of overbeviste soorten.

De visserij in Reunion is tegenwoordig een sector in volle groei, die zich laatste tien jaar sterk heeft ontwikkeld. Sedert 1991 zijn de vangsten, vooral van grote pelagische vissen (tonijn, zwaardvis, goudmakreel, marlijn) sterk gestegen. Dit is toe te schrijven aan de intensieve activiteit van de kleinschalige visserij rond visaggregerende voorzieningen, het verschijnen van een beugvisserij en de ontwikkeling van de verre-zeevisserij op het zuidelijk halfrond.

In de visserijsector van Reunion zijn bijna 1.000 mensen werkzaam.

De afzet van visserijproducten buiten Reunion is thans een economische realiteit geworden. Visserijproducten zijn na suikerriet de belangrijkste exportsector van het eiland geworden.

Van tonijn en zwaardvis zijn in de periode 1998-2001 jaarlijks gemiddeld 1.098 ton op buitenlandse markten afgezet. De in de jaren 1999, 2000 en 2001 afgezette hoeveelheden hebben echter de in de huidige regeling vastgestelde hoeveelheid overschreden (ze bedroegen respectievelijk 1.168,9 ton, 1641 ton en 1201 ton).

Wat de andere afgezette hoeveelheden betreft, dient erop gewezen dat marlijnen, haaien en goudmakreel (vers en diepgevroren) zijn uitgevoerd en dat deze voortaan een interessante commerciële afzetmogelijkheid vormen. Volgens de voor het jaar 2001 beschikbare gegevens zijn de volgende hoeveelheden afgezet: 34 ton marlijnen, 11,9 ton haaien en 6,3 ton goudmakreel.

CONCLUSIE EN VOORUITZICHTEN

De regeling heeft in de hele periode waarin ze is toegepast gezorgd voor een duurzame stabiliteit die de betrokken economische actoren in staat heeft gesteld hun bedrijvigheid uit te voeren onder vergelijkbare voorwaarden als hun op het Europees vasteland gevestigde partners. De regeling heeft in grote mate bijgedragen tot de instandhouding van de werkgelegenheid in regio's waar er zeer weinig alternatieve werkgelegenheid is. De voordelen die de toepassing van deze regeling voor deze marktdeelnemers heeft

opgeleverd hebben het voor de diverse betrokken sectoren mogelijk gemaakt een voldoende hoog productie- en ontwikkelingsniveau te handhaven. De omstandigheden die ten grondslag liggen aan de extra kosten voor de productie kunnen niet veranderen, omdat ze voortvloeien uit de ligging van de ultraperifere regio's.

De visserijsector in de bij de toepassing van deze regeling betrokken gebieden heeft qua productie- en afzetvoorwaarden een ontwikkeling doorgemaakt die in de voorgaande hoofdstukken is beschreven. Gezien deze ontwikkeling blijkt het dienstig een aanpassing van het juridische kader van de regeling te overwegen om aldus de met de regeling bereikte resultaten veilig te stellen.

Hoeveelheden waarvoor de regeling tot compensatie van de extra kosten is toegepast, per gebied (in ton)

AZOREN

	1998	1999	2000	2001	2002
--	------	------	------	------	------

Bodemvissen	2.312	1.903	1.693	1.462	1.686 ¹⁰
Tonijn	7.386	6.832	5.453	10.000	10.000

MADEIRA

	1998	1999	2000	2001	2002
--	------	------	------	------	------

Tonijn	2.231	3.450	187	69	2.767
Zwarte haarstaartvis	0,712	1.234	1.550	1.144	945
Makreel	204	385	511	0	0

¹⁰ De Portugese regering heeft voor deze producten op grond van artikel 2, lid 6, van Verordening (EG) Nr. 1587/98 van de Raad, gewijzigd bij Verordening (EG) Nr. 579/2002, een verzoek tot differentiëring ingediend. Dit verzoek beoogt een betere benutting van het voor deze producten toegekende bedrag, gelet op de stijging van de respectieve extra kosten. Het verzoek tot differentiëring heeft betrekking op het jaar 2002.

CANARISCHE EILANDEN

	1998	1999	2000	2001	2002
Tonijn, vers	10.094	10.676	2.923	5.217	2.868
Tonijn, diepgevroren	8	102	1	0	
Sardines en makreel, diepgevroren	2.788	1.047	551	448	357
Sardines en makreel, verwerkt	11.969	10.574	0	0	0 ¹¹
Visteelproducten	455	422	869	1.300	1.300
Koppotigen, tong en zeebrasem	25.000	25.000	10.974	9.450	8.601

GUYANA

1998	1999	2000	2001	2002
------	------	------	------	------

Garnalen	4.200	3.653	2.653	2.694	3.068
----------	-------	-------	-------	-------	-------

REUNION

1998	1999	2000	2001	2002
------	------	------	------	------

Tonijn/zwaardvis	562	1.000	1.000	1.000	883
------------------	-----	-------	-------	-------	-----

¹¹ De Spaanse regering heeft voor deze producten op grond van artikel 2, lid 6, van Verordening (EG) Nr. 1587/98 van de Raad, gewijzigd bij Verordening (EG) Nr. 579/2002, een verzoek tot differentiëring ingediend. Dit verzoek beoogt een betere benutting van het voor deze producten toegekende bedrag, gelet op de stijging van de aquacultuurproductie. Het verzoek tot differentiëring heeft betrekking op de jaren 2001 en 2002.